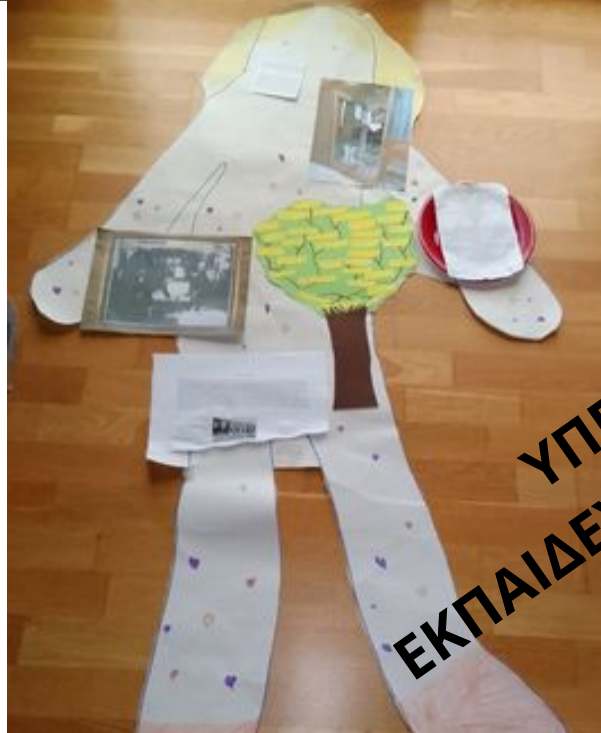

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ
ΝΕΑΣ ΧΑΡΑΥΓΗΣ ΚΟΖΑΝΗΣ

**ΟΙ ΝΕΟΙ ΘΡΑΚΙΩΤΕΣ ΓΥΡΙΖΟΥΝ ΠΙΣΩ
ΣΤΟΝ ΤΟΠΟ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΧΡΟΝΟ**

2021-2022

ΥΠΕΘΥΝΗ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ- ΠΑΤΣΙΛΙΑ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

Η ΝΕΑ ΧΑΡΑΥΓΗ ΚΟΖΑΝΗΣ

Η Νέα Χαραυγή αποτελεί δημοτική κοινότητα του δήμου Κοζάνης και λόγω της κοντινής απόστασης με την πόλη της Κοζάνης, αποτελεί ουσιαστικά προάστιο της πόλης.

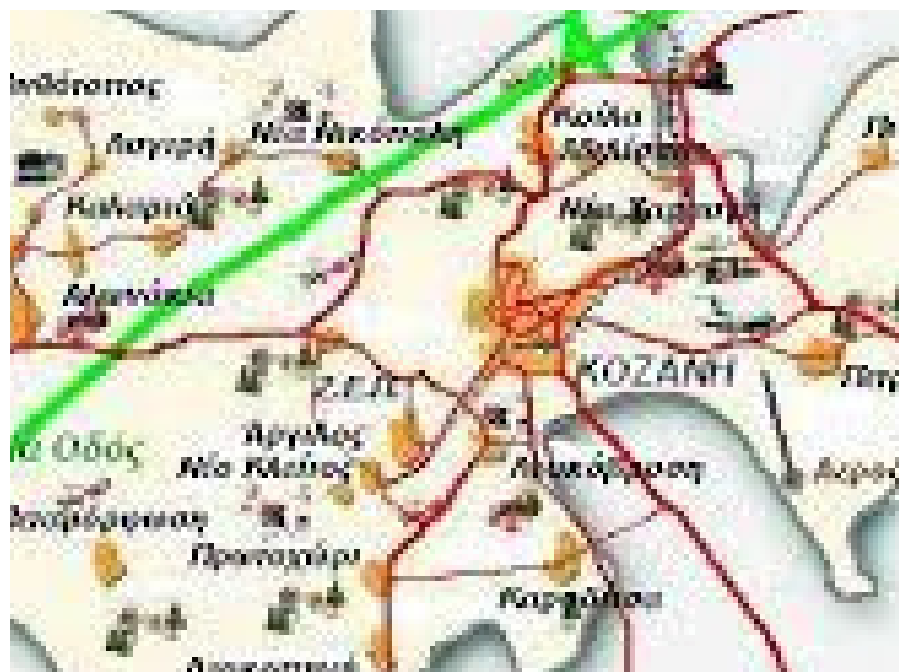
Βρίσκεται 5 χιλιόμετρα ανατολικά της πόλης της και κοντά στο δημοτικό πάρκο Κουρί που αποτελεί δημοφιλή τόπο αναψυχής και πρασίνου.

Ο πληθυσμός της Νέα Χαραυγής είναι 1.294 κάτοικοι (απογραφή 2011). Η σημερινή κωμόπολη δημιουργήθηκε έπειτα την μεταγκατάσταση του οικισμού Χαραυγή που βρίσκονταν σε θέση που απαλλοτριώθηκε λόγω της ανακάλυψης κοιτάσματος λιγνίτη στο υπέδαφος της περιοχής. Η απαλλοτρίωση της έκτασης από την Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού (ΔΕΗ) ολοκληρώθηκε μέχρι τα μέσα της δεκαετίας του 1990 και έπειτα ξεκίνησε ουσιαστικά η μετεγκατάσταση του οικισμού στην σημερινή του θέση.

Η αρχική ονομασία του οικισμού ήταν Τζουμάς. Το 1928 η ονομασία του οικισμού άλλαξε σε Αμύγδαλα, ονομασία που διατηρήθηκε μέχρι την δεκαετία του 1960. Έπειτα μετονομάστηκε σε Χαραυγή και μετά την μετεγκατάσταση του, μεταβλήθηκε η ονομασία σε Νέα Χαραυγή.

"Ξεριζωμός". Μία λέξη που δεν «απαλλοτριώνεται» με άλλη παρόμοια. Και πολλοί Χαραυγιώτες ξέρουν καλύτερα από τον καθένα την σημασία της γιατί το έζησαν εις διπλούν.

Η ΠΑΛΑΙΑ ΧΑΡΑΥΓΗ

Η Χαραυγή την περίοδο της τουρκοκρατίας ονομαζόταν Τζουμάς και έτσι αναφέρεται και το 1918 όπου οριζόταν ως έδρα της ομώνυμης κοινότητας. Το 1928 μετονομάστηκε σε Αμύγδαλα και το 1961 πήρε την σημερινή της ονομασία. Το εντυπωσιακό είναι ότι στην απογραφή του 2011 η Χαραυγή είχε δηλωμένους 6 κατοίκους. Μικρή πατρίδα...που όποιος έζησε στην Χαραυγή....ξέρει τι χωριό ήταν όλο ζωή... Γειτονιές με τον δικό τους πολιτισμό... Θρακιώτες, Μικρασιάτες ,Πόντιοι. Κερμενιώτες

ΠΑΛΑΙΑ ΧΑΡΑΥΓΗ

Ο ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΠΑΛΑΙΑ ΧΑΡΑΥΓΗ

"Στην απογραφή πληθυσμού που έκαναν οι Οθωμανοί το 1894, ο Τζουμάς είχε 129 οικογένειες με 740 άτομα. Οι κάτοικοι του χωριού προέρχονταν από την υποχρεωτική μετακίνηση των Τουρκογενών Κονιάρων από το Ικόνιο της Ανατολής.

Ο Τζουμάς είχε 3 μαχαλάδες και 4 τζαμιά. Στο κέντρο του χωριού υπήρχε το μεγαλύτερο τζαμί της ευρύτερης περιοχής. Διάσπαρτα στο χωριό υπήρχαν 4 βρύσες. Δυτικά και έξω από το χωριό υπήρχε η τοποθεσία του τεκέ με άφθονο νερό και κτίσμα χωρητικότητας 400 ανδρών και 100 ζώων. Εδώ οι Οθωμανοί είχαν μονάδα στρατού και εκτροφείο αλόγων.

Ο Νετζατή Τζουμαλή, (Ο Necati Cumali, 13 Ιανουαρίου 1921 - 10 Ιανουαρίου 2001, ήταν Τούρκος μυθιστοριογράφος, διηγηματογράφος και ποιητής, γεννημένος το 1921 στη Φλώρινα. Η οικογένειά του εγκαταστάθηκε στην Ουρλά κοντά στη Σμύρνη στο πλαίσιο της συμφωνίας ανταλλαγής πληθυσμών μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας του 1923), οφείλει το όνομα του στην γιαγιά του που καταγόταν από το Τζουμά. Για να τιμήσει το χωριό των προγόνων της έδωσε στον εγγονό της το όνομα Cumali - Τζουμαλή."

Σ' ένα εγχειρίδιο το οποίο χρονολογείται από το 1886 η Χαραυγή αναφέρεται ως "Τσιουμαγιά" και ο μαχαλάς "Τζερινλί" σαν ξεχωριστό χωριό.

Το όνομα με το οποίο ήταν γνωστό το χωριό ήταν "Τζουμάς". Λέξη τούρκικη που σημαίνει αγορά (παζάρι). "Cuma" στα τούρκικα είναι η Παρασκευή, μέρα της εβδομάδας.

Από το βιβλίο του Γεωργίου Τουλουμενίδη, " Οι Έλληνες της Ανταλλαγής - Από την Ανατολή στον Τζουμά - Χαραυγή, Κοζάνης"

ΟΙ ΚΕΡΜΕΝΙΩΤΕΣ ΣΤΟΝ ΤΖΟΥΜΑ

Οι Κερμενιώτες (755) σκορπιστήκαν σε 67 τοπούς εγκατάστασης ,στα Κουδουνια και την Χωριστη Δραμας, στα χωρια των Σερρων (Βαμβακια ,Τυρολοη) Μεγαλοχωρι,Ψωμοτοπι) ,στην Θεσσαλονικη (Αγιο Αθανασιο ,Ασκο) ,στην Πτολεμαιοδα (Λακια) ,στο Αιγινιο και στην Κοζανη(Χαραυγη) και σε πολλα αλλα μερη της Μακεδονιας.

Το Κερμενι ανηκε στην επαρχια Τυρολοης.

Στην επαρχια Τυρολοης ,προ των διωγμων ειχε 16735 περίπου Έλληνες.

Το χωριο Κερμενι στα Τουρκικα λεγοταν Degirmen.

Απεχει απο την Κωνσταντινουπολη 1,45 λεπτα και ειναι 98 km.

Και απο την Νεα Χαραυγη 712 km ητοι 10:50 λεπτα.

Το Κερμενι ηταν ο μοναδικος οικισμος στον οποιο λειτουργουσε Ελληνικο σχολειο και ορθοδοξη Εκκλησια (Ναοσ της Οσιασ Παρασκευησ η Επιβατινη)

Συμφωνα με στατιστικες του οικουμενικου Πατριαρχειου το 1912 οι Ελληνες της Ανατολικησ Θρακησ ηταν 655000 χιλιαδες ητοι το 39,27% και οι Τουρκοι 604000 ητοι το 36,20% Το υπολοιπο ηταν Βουλγαροι κα.

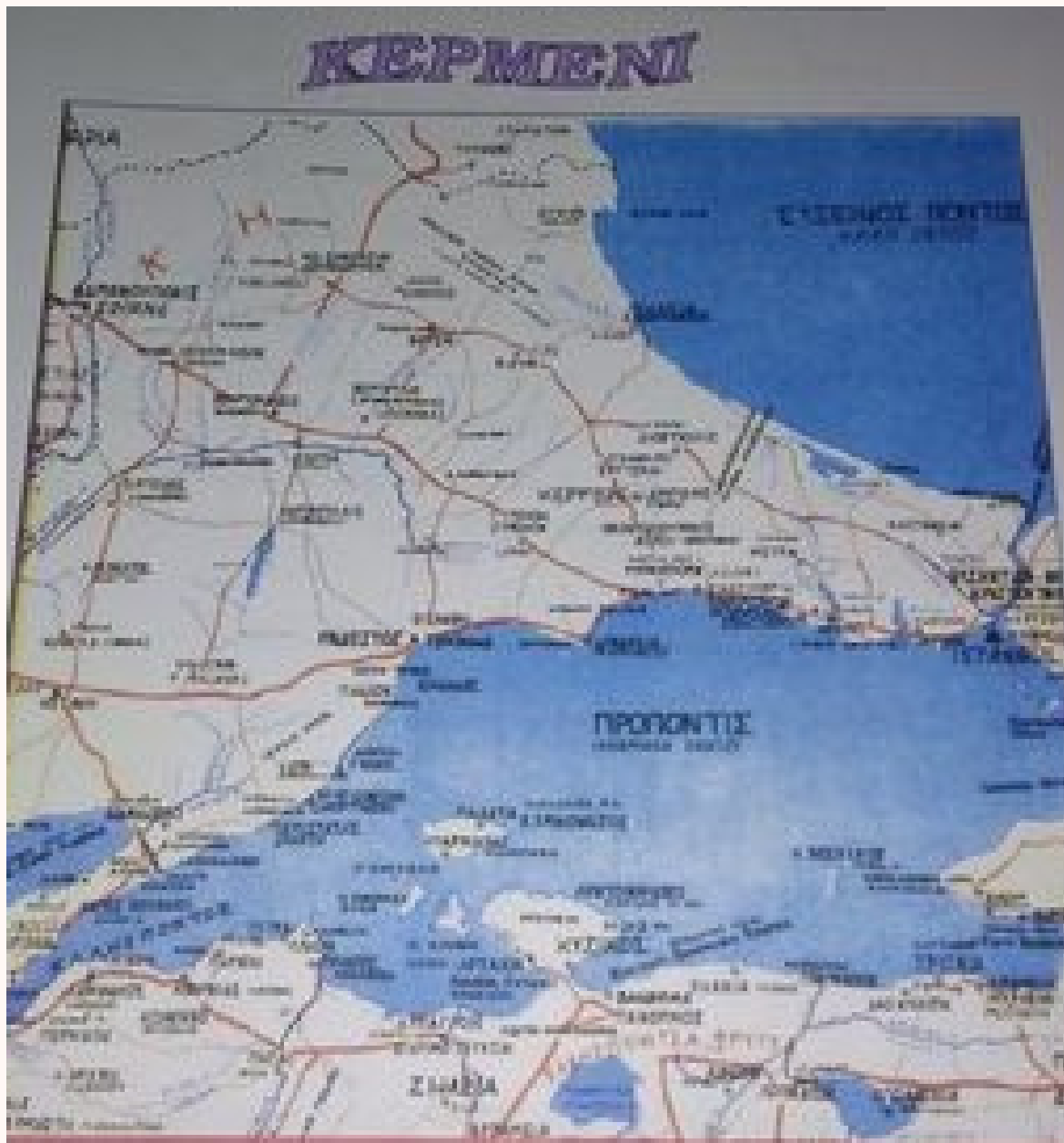
Το 1922 η Μουσουλμανικη Μειονοτητα της Δυτικησ Θρακησ αριθμουσε 86.000 άτομα. Η πλέον πρόσφατη γενικη απογραφη (1991) κατέγραψε 98.000 περίπου άτομα σε πληθυσμο 338.000 κατοίκων της Θρακησ, δηλ ποσοστο 29 % του συνολικου πληθυσμου της περιοχησ.

Οι Τουρκοι μας εκδιωξαν και μας κατεσφαξαν απο την Ανατολικη Θρακη, εν αντιθεση με εμασ που σεβαστηκαμε τους Τουρκους της Δυτικησ Θρακησ.

Η ΓΛΩΣΣΑ ΤΩΝ ΚΕΡΜΕΝΙΩΤΩΝ

Απόψε = πόψε
Αφησα = άφσα
Σιτάρι = σάρ'
Έχουμε = έχμε
Λερώθηκα = λερώθκα
Δε ντρώει = δεν τρώει
Α πάω = θα πάω
Α κάνω = θα κάνω
Τρίγια, τρίτσα = τρία
Κρυγιώνω = κρυώνω
Δγιείτε = δείτε
Γήλιος = ήλιος
Φταίγω = φταίω
Χαλνούσα = χαλούσα
Κλώκα = κλώσσα
Τζέπη = τσέπη
Ήρτα = ήρθα
Δα νέχω = δεν έχω
Νέρω = να έρθω
Καλοκαίρι = καλοκαίρ'
Μιάτσα δυότσα τρίτσα = ένα δύο τρία
Παπούτσι = παπούτσ'
Τίνα = τίναζε
Φώνα = φώναζε
Τραπέζι = τραπέζ'
Αμάξι = αμάξ'
Μπακάλης = μπακάλης
Ήτονε = ήταν
Ντε νε φάω = να την φάγω
Άθρωπος = άνθρωπος
Ξαθός = ξανθός
Κοπριγιά = κοπριά
Πριγιόνι = πριόνι
Γαίμα = αίμα
Ινάτι = γινάτι
Γλέπω = βλέπω
Αδρεφός = αδερφός
Τζομπάνης = τσομπάνης
Ήρτα = ήρθα
Κάτα = γάτα
Δα νέρω = δε θα έρθω

Η γλώσσα των κερμενιωτών

ΤΟ ΚΕΡΜΕΝΙ ΣΤΟΝ ΧΑΡΤΗ

**ΚΕΡΜΕΝΙ ΤΥΡΟΛΟΗΣ
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΘΡΑΚΗΣ**

Η ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΤΩΝ ΚΕΡΜΕΝΙΩΤΩΝ

ΘΡΗΣΚΕΙΑ

Όλοι οι κάτοικοι του χωριού
ήταν Χριστιανοί Ορθόδοξοι.

Όπως φαίνεται από μια διαθήκη
που έγινε στις 4 Μαρτίου του 1902
στο χωριό ανήκε εκκλησιαστικά
στην Ιερά Μητρόπολη Ηρακλείου
και Ραιδεστού και κρατικός
επίτροπος της εκκλησίας του
Κερμενίου ήταν ο Πηλη-Στέφανος
Σακελλάριος. Ένα πιστοποιητικό
γεννήσεως και βαπτίσεως του
Κ. Παντίκη Σελύρου ης ημερο-
μηνία 20-3-1912 το έχει
εκδώσει η Ιερά Μητρόπολις
Τυρόλων και Σερέντιου και
παράς ήταν ο Ανδρέας Κυριακί-
δης.

Στο Κερμένι υπήρχε η
εκκλησία της Αγίας Παρθέρας
ής η οποία ήταν κτισμένη

Η ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΤΩΝ ΚΕΡΜΑΝΙΩΤΩΝ

με πέτρα και ήταν η μαγή που
εμείνε όρθια από τον μεγάλο
σεισμό - όπως ανέφεραν οι
Τούρκοι που βρέθηκαν εκεί
κατά την επίσκεψή μας το 1988
και ο οποίος κατέστρεψε όλα τα
υπόλοιπα κτίσματα του χωριού.

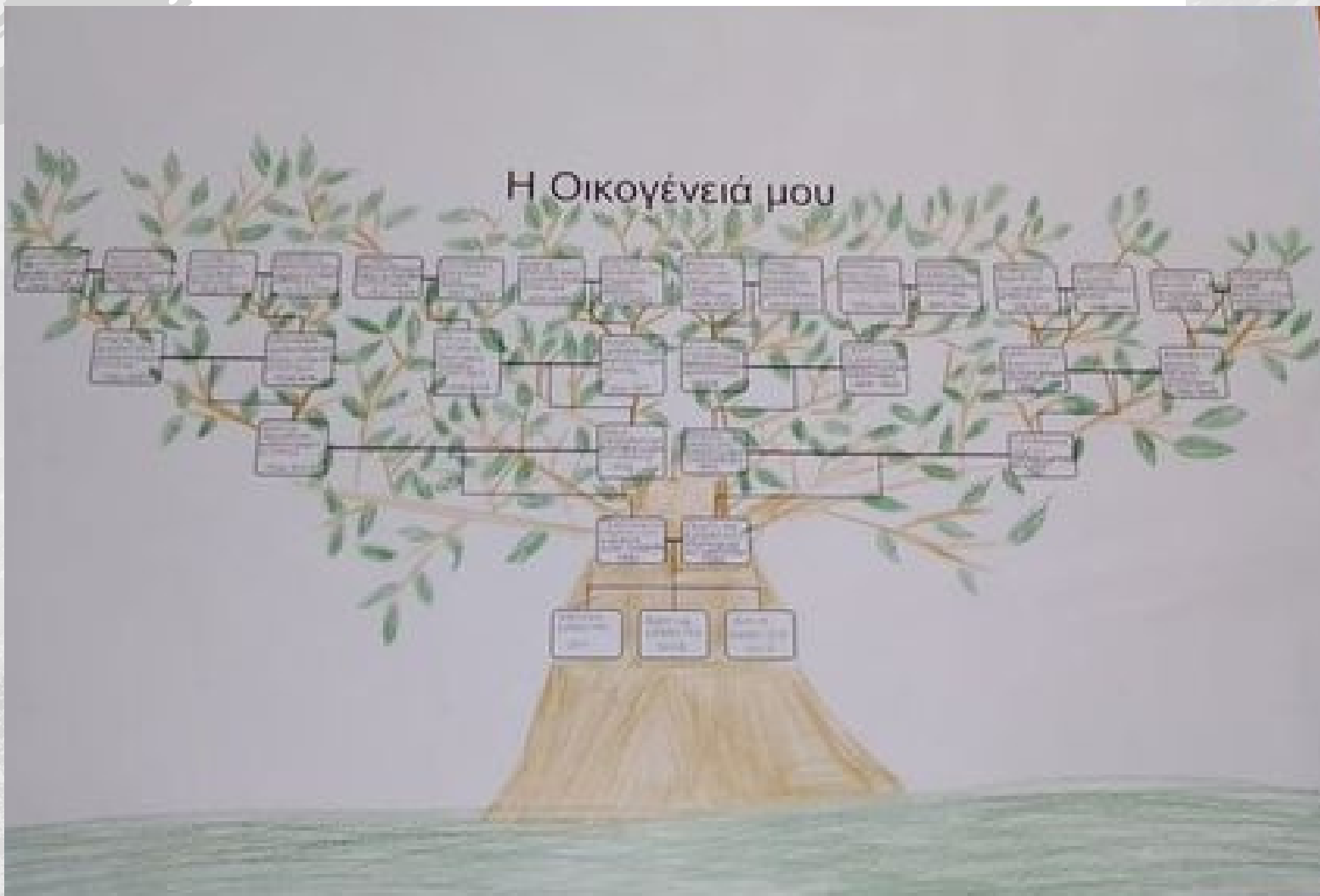
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΜΕΡΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ-ΜΑΡΙΟΥ

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΒΑΧΤΖΕΒΑΝΟΥ ΓΕΩΡΓΓΙΟΥ

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΜΕΛΑΝΙΔΗ ΑΝΤΩΝΗ

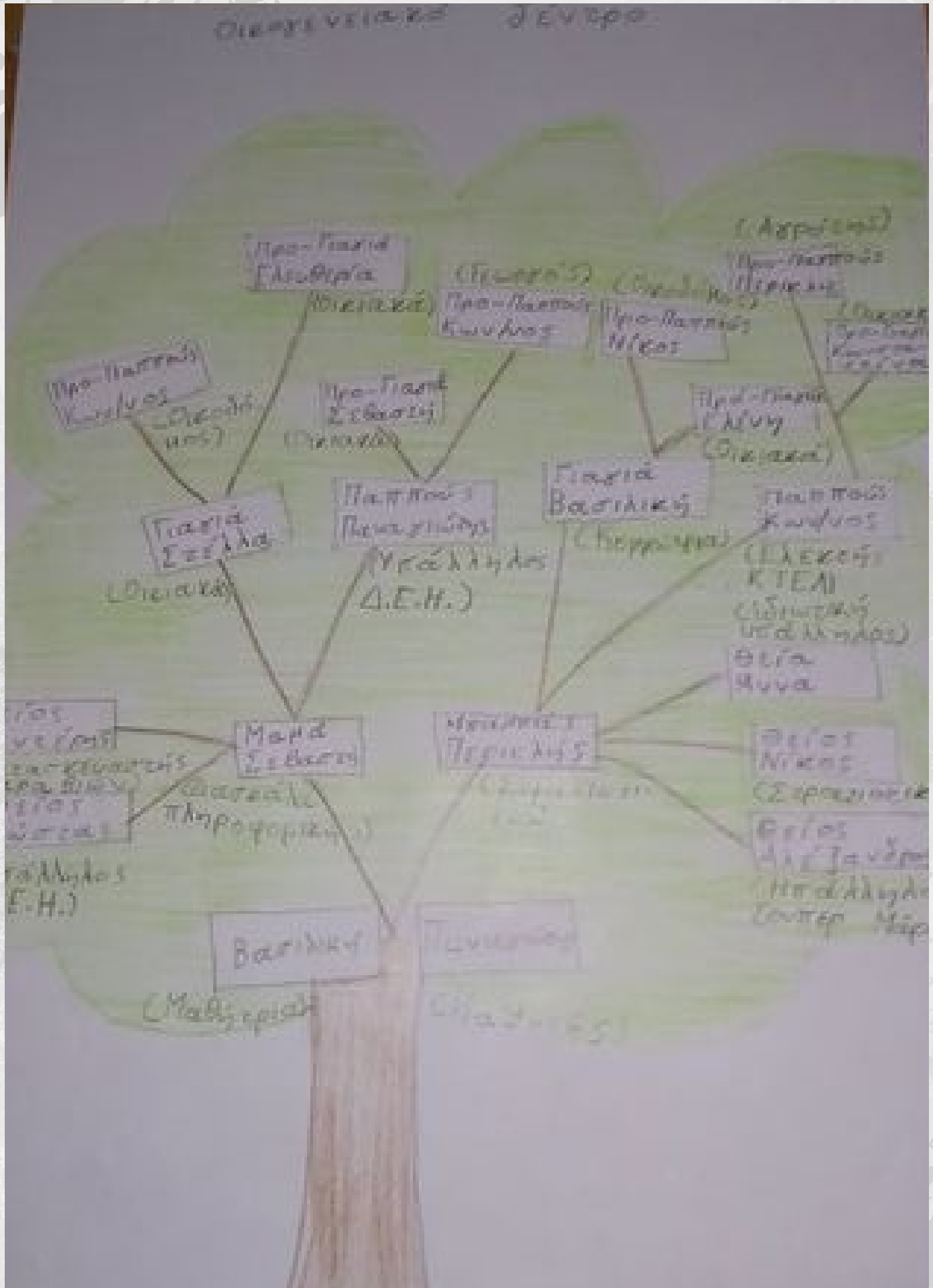

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΣΑΒΒΙΔΗ ΓΕΩΡΓΙΟΥ

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗ ΣΑΒΒΙΔΗ

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΚΑΛΔΑΝΗ ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΚΑΛΔΑΝΗ ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ

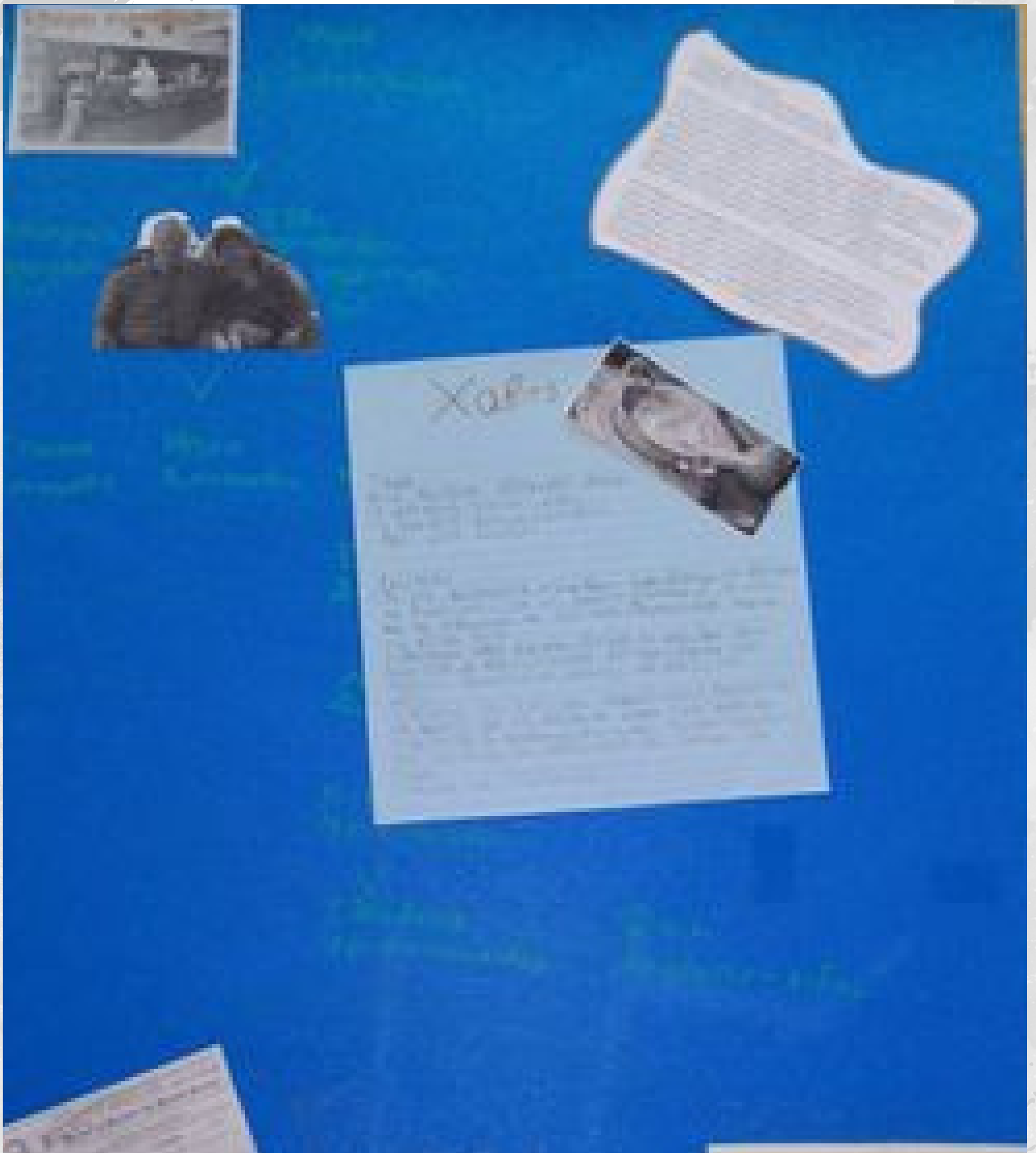
Οικογένεια Ρωμνόζογλου
Στελίνας

Οικογένεια Ζησόπουλου Ναούμ

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ ΘΕΟΔΩΡΑΣ

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΧΡΥΣΟΠΟΛΙΔΟΥ
ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

ΑΦΗΓΗΣΕΙΣ

Πριν την ανταλλαγή κατοικούσαν στο χωριό μας το Χαιδραρλί, 200 οικογένειες Τούρκων οι οποίοι ήταν γεωργοί οι περισσότεροι, αλλά υπήρχαν και 20 οικογένειες ψαράδων που αλίευαν ψάρια στην λίμνη και τα πουλούσαν στα γύρω χωριά. Ζούσαν καλά έχοντας στην κατοχή τους πάνω από 200 στρέμματα χωράφια η κάθε οικογένεια. Το χωριό απλώνονταν σε μεγάλη έκταση και τα σπίτια τους βρίσκονταν 200 μέτρα μακριά το ένα από το άλλο. Μεγάλος κάμπος με φτωχά όμως χώματα και η λίμνη να συμπληρώνει τα φτωχικά τους εισοδήματα. Το Σαρι -γκιόλ έδινε τα ψάρια του, τα καλάμια με τα οποία έπλεκαν καλάθια και τα χρησιμοποιούσαν σαν πρόχειρες στέγες στα βοηθητικά κτίσματα.

Στο διπλανό χωριό τον Τζουμά κατοικούσαν επίσης Τούρκοι, αλλά αυτοί ήταν πιο πλούσιοι, υπήρχαν πολλοί μπέηδες με μεγάλα σπίτια, όμορφες χανούμισσες και πολλά παιδιά. Εδώ γινόταν από τότε το παζάρι όπου πήγαιναν και οι κάτοικοι από το Χαιδραρλί να πουλήσουν τα ψάρια που ψάρευαν από το Σαριγκιόλ, τα αυγά και ό,τι άλλο είχαν. Ο Τζουμάς ήταν ιδιοκτησία του Αλή πασά των Ιωαννίνων και εδώ εκτρέφονταν τα περίφημα άλογα του πασά τα οποία χρησιμοποιούσε στο ιππικό του.

Στο χωριό οι μέρες τους κυλούσαν ήρεμα και ειρηνικά. Στα γειτονικά χωριά κατοικούσαν Έλληνες και Τούρκοι. Ξερός τόπος, πετρώδης, αλλά τα χωράφια έδιναν τα απαραίτητα για την επιβίωση. Καλλιεργούσαν κυρίως σιτάρια και λίγα καλαμπόκια. Ήταν η γης τους, η πατρίδα τους και την

"Στα τέλη της δεκαετίας του 1920 καταγράφηκαν 19 βυρσοδέψες στην πόλη της Κοζάνης, ορισμένοι από τους οποίους απασχολούσαν έως 50 εργάτες. Στα μέσα της επομένης δεκαετίας, 1930, η ζήτηση αυξήθηκε αρκετά, καθώς εισήχθησαν 310 τόνοι ακατέργαστων και 50 κατεργασμένων δερμάτων. Τότε στην πόλη της Φλώρινας λειτουργούσαν υποδηματοποιεία, 10 τσαρουχάδικα, 5 σαμαράδικα και 5 δερματοπωλεία, ενώ 10 καταστήματα υπήρχαν στο Αμύνταιο και 2 στα Αμύδαλα (Χαραυγή).

Οι 300.000 κάτοικοι της Δυτικής Μακεδονίας, καλλιεργούσαν (το 1930) 954.000 στρέμματα γης εκ των οποίων το 80% ήταν σιτηρά, με εξέχουσα την Εορδαία, προσονομαζόμενη «Δευτέρα Αίγυπτος». Καπνεργάτες υπήρχαν στην Εορδαία, τη Σιάτιστα και την Κοζάνη. Τα μισά περίπου καπνά (22.000 στρ.) παρήγαγε η Εορδαία και διοχετεύονταν στην Κεντρική Ευρώπη. Οι άνθρωποι της υπαίθρου ζώντας λιτά προσπερνούσαν χωρίς σημαντικές απώλειες τις καταστροφές από ακρίδες, πλημμύρες, ξηρασίες, αλλά δυσκολότερα επισυμβαίνοντάς λιμούς, όπως η γρίπη του 1919. Το εμπόριο ρούχων ανθούσε ελάχιστα στην επαρχία, καθώς τα υφάσματα, μάλλινα συνήθως και λιγότερα βαμβακερά, κατασκευάζονταν σε κάθε σπίτι, ενώ, ράπτες τα προσάρμοζαν στα σώματα των πελατών. «Φράγκικα» ρούχα κυκλοφορούσαν στις πόλεις και στα χωριά των Προσφύγων, με την εξαίρεση ηλικιωμένων ανδρών που επέμεναν στην ένδυση της πατρίδας των.

Σε μία μόνο γλώσσα συνεννοούνταν οι (ηλικιωμένες) γυναίκες, ενώ οι νεαρότερες και οι άνδρες γνώριζαν περισσότερες. Η ελληνική ακουγόταν στις επαρχίες Κοζάνης, Γρεβενών και Βοΐου, στα χωριά του Γράμου και τα αστικά κέντρα -ελληνικά μιλούσαν επίσης οι Θρακιώτες κι (εν μέρει) οι Προυσαλήδες και οι Μικρασιάτες Πρόσφυγες. Η σλαβομακεδονική στην ύπαιθρο της Καστοριάς, της Φλώρινας κι εν μέρει της Εορδαίας. Η άφιξη των Προσφύγων έφερε καινούργια ακούσματα: η λαζική διάλεκτος ακουγόταν σχεδόν παντού, ενώ η αντίστοιχη της Καππαδοκίας λιγότερο. Η ρωσική από 100 περίπου οικογένειες που είχαν εγκατασταθεί στην Εορδαία. Η αρμενική στα Μελίτσια, την Εξοχή και διάσπαρτα. Κοινή γλώσσα συνεννόησης ήταν η ελληνική."

Η είδηση της ανταλλαγής ήταν σκληρή και για αυτούς, δεν ήθελαν να εγκαταλείψουν τα χώματα τους και την γη που έζησαν οι πρόγονοί τους. Μετά την επίσημη υπογραφή της συνθήκης για την ανταλλαγή ξεριζώθηκαν από τον τόπο που θεωρούσαν πατρίδα χιλιάδες Τούρκοι από όλη την Μακεδονία και άλλαξαν πατρίδα.

Την μέρα της αναχώρησης μαζεύτηκαν όλοι στο τζαμί όπου τους μίλησε ο Χότζας. Έσκυβαν φιλούσαν την γη, φιλούσαν τα χώματα, την μάνα γη που τους ανέθρεψε και καταριόταν τους υπαίτιους της συμφοράς. Το κομβόι με τα κάρρα ξεκίνησε, τα πολύχρωμα φουστάνια και οι μαντήλες των γυναικών έδιναν χρώμα στην θλιβερή αυτή πορεία. Άνθρωποι δυστυχημένοι και αυτοί, δεν ήθελαν να ξεκολλήσουν από την γη τους. Αγκάλιασαν με το βλέμμα τους τρυφερά την αγαπημένη γη, καθώς τα κάρρα ξεμάκρυναν προς τον Τζουμά. Δεν είχαν άλλα δάκρυα ούτε αυτοί.

Η υποδοχή στην νέα τους πατρίδα δεν ήταν καθόλου εύκολη. Βρήκαν εχθρότητα, δυσπιστία και το επίθετο «Ελληνόσποροι» να τους ακολουθεί. Η πληγή η συναισθηματική υπάρχει και σε αυτούς, όχι μόνον σε εμάς. Τα δάκρυα της μνήμης τρέχουν ακόμα και στις δυο πλευρές, ο κόμπος στον λαιμό υπάρχει ακόμα στην τρίτη και τέταρτη γενιά την δική μας, αλλά και τη δική τους. Ήταν και για αυτούς τα «άγια χώματα τους». Οι άνθρωποι αντηλλάγησαν σαν να ήταν προϊόντα, χωρίς να τους ρωτήσουν, χωρίς να το θέλουν. Ξένοι στις νέες τους πατρίδες, οι Τουρκόσποροι και οι Ελληνόσποροι. Οι άνθρωποι είναι σαν τα δέντρα ριζώνουν, θεριεύουν, δίνουν καρπούς. Όταν το ξεριζώσεις το δέντρο ξεραίνεται, χάνεται, σαν να μην υπήρξε ποτέ, σαν να μην κάρπισε ποτέ. Ένα κούτσουρο άχρηστο γίνεται μετά, ζωές σαν κούτσουρα. Μαράζωσαν και ένιωσαν πάντα ξένοι. Πατρίδα τους ήταν η γη που γεννηθήκαν.

"Στα τέλη της δεκαετίας του 1920 καταγράφηκαν 19 βυρσοδέψες στην πόλη της Κοζάνης, ορισμένοι από τους οποίους απασχολούσαν έως 50 εργάτες. Στα μέσα της επομένης δεκαετίας, 1930, η ζήτηση αυξήθηκε αρκετά, καθώς εισήχθησαν 310 τόνοι ακατέργαστων και 50 κατεργασμένων δερμάτων. Τότε στην πόλη της Φλώρινας λειτουργούσαν υποδηματοποιεία, 10 τσαρουχάδικα, 5 σαμαράδικα και 5 δερματοπωλεία, ενώ 10 καταστήματα υπήρχαν στο Αμύνταιο και 2 στα Αμύγδαλα (Χαραυγή).

Οι 300.000 κάτοικοι της Δυτικής Μακεδονίας, καλλιεργούσαν (το 1930) 954.000 στρέμματα γης εκ των οποίων το 80% ήταν σιτηρά, με εξέχουσα την Εορδαία, προσονομαζόμενη «Δευτέρα Αίγυπτος». Καπνεργάτες υπήρχαν στην Εορδαία, τη Σιάτιστα και την Κοζάνη. Τα μισά περίπου καπνά (22.000 στρ.) παρήγαγε η Εορδαία και διοχετεύονταν στην Κεντρική Ευρώπη. Οι άνθρωποι της υπαίθρου ζώντας λιτά προσπερνούσαν χωρίς σημαντικές απώλειες τις καταστροφές από ακρίδες, πλημμύρες, ξηρασίες, αλλά δυσκολότερα επισυμβαίνοντάς λιμούς, όπως η γρίπη του 1919.

Το εμπόριο ρούχων ανθούσε ελάχιστα στην επαρχία, καθώς τα υφάσματα, μάλλινα συνήθως και λιγότερα βαμβακερά, κατασκευάζονταν σε κάθε σπίτι, ενώ, ράπτες τα προσάρμοζαν στα σώματα των πελατών. «Φράγκικα» ρούχα κυκλοφορούσαν στις πόλεις και στα χωριά των Προσφύγων, με την εξαίρεση ηλικιωμένων ανδρών που επέμεναν στην ένδυση της πατρίδας των. Σε μία μόνο γλώσσα συνεννοούνταν οι (ηλικιωμένες) γυναίκες, ενώ οι νεαρότερες και οι άνδρες γνώριζαν περισσότερες. Η ελληνική ακουγόταν στις επαρχίες Κοζάνης, Γρεβενών και Βοΐου, στα χωριά του Γράμου και τα αστικά κέντρα -ελληνικά μιλούσαν επίσης οι Θρακιώτες κι (εν μέρει) οι Προυσαλήδες και οι Μικρασιάτες Πρόσφυγες. Η σλαβομακεδονική στην ύπαιθρο της Καστοριάς, της Φλώρινας κι εν μέρει της Εορδαίας. Η άφιξη των Προσφύγων έφερε καινούργια ακούσματα: η λαζική διάλεκτος ακουγόταν σχεδόν παντού, ενώ η αντίστοιχη της Καππαδοκίας λιγότερο. Η ρωσική από 100 περίπου οικογένειες που είχαν εγκατασταθεί στην Εορδαία. Η αρμενική στα Μελίτσια, την Εξοχή και διάσπαρτα. Κοινή γλώσσα συνεννόησης ήταν η ελληνική."

ΑΣΧΟΛΙΕΣ ΤΩΝ ΚΑΤΟΙΚΩΝ

" Συνήθως στην Μακεδονία καλλιεργούσαν τα εξαγώγιμα καπνά ανατολικού τύπου. Στο χωριό Αμύγδαλα καλλιεργούσαν τον τύπο "Μπασμά" τα "Καμπά - Κουλάκ" και τα μυρωδάτα "Σμύρνης". Η καλλιέργεια των καπνών στο χωριό ξεκίνησε το 1923 -1924. Από το 1932 και μετά οι πρόσφυγες άρχισαν να ασχολούνται και με την αμπελουργία. Επίσης, είχαν γίνει προσπάθειες από αρκετούς γεωργούς να καλλιεργήσουν ζαχαροκάλαμο στο χωριό την περίοδο της κατοχής. Ακόμη, την ίδια περίοδο, καλλιέργησαν και κάνναβη για ίνες. Τα σιτηρά ήταν αυτά που έθρεψαν τους πρόσφυγες από τα πρώτα χρόνια της εγκατάστασης τους."

Από το βιβλίο του Φώτη Κ. Τσιριγώτη , "Από τις αλησμόνητες πατρίδες σε μια νέα ζωή στο χωριό Τζουμά Κοζάνης"

Αγροτικές εργασίες στον Τζουμά Κοζάνης

Τοπωνύμια στους κάμπους του Τζουμά
Αγροκήπιο: καλά χωράφια, μεγάλη παραγωγή σιτηρών,
αρκετά καρποφόρα δέντρα.

Ντεκές: έκταση με βαλτώδη νερά, λίγο πιο κάτω υπήρχαν
μπαξέδες με οπωροκηπευτικά, καρπούζια και πεπόνια.

Νότια Αγροκηπίου και Ντεκέ, υπήρχαν αλώνια.

Βρύση και γκιόλα του Ντεκέ με αρκετές λεύκες.

Πετραδιάρικα: χωράφια με πολλές πέτρες.

Χαράδρα

Καϊνάκι: βοσκοτόπια

Σελεμέ - Τσεσμέ

Τρυπάν - Τσαϊρ

Άχρηστα: περιοχή με άγονα χωράφια, σπορά σιταριού,
σίκαλης και βρώμης κυρίως.

Παλιάμπελα: γόνιμα χωράφια με καλή παραγωγή.

Πίπα

Μαντριές

Δενδράκι και Ξεροπήγαδο

Μπέικα

Αγελαδόστρατα

Τζερενλί: παλιός οικισμός

Γκραντίνα: καλλιέργεια καπνού, αλώνια

Άγιος Αθανάσιος

Μπουζαλίκια: έφτανε μέχρι τους πρόποδες του Βερμίου,
αλώνια.

Τσερκέζικα: καλαμπόκια, σιτηρά και καπνά.

Τραπ: αμπέλια

Βάλτα

Τούρκικα αμπέλια

Εξοχικό: λεύκες, μουριές, βρύση

Γιάρρα: κοκκινόχωμα

Σαρί-Γκιώλ: λίμνη Έλος

Φωτογραφικό υλικό από τους μαθητές/τριες

Στο χωριό μας στην Παλαιά Χαραυγή εκτός από τους Κερμενιώτες και τους Πόντιους εγκαταστάθηκαν και οι Νιχωρίτες.

Άλλοι Νιχωρίτες εγκαταστάθηκαν στην Αγκαθιά και στην Κυψέλη Ημαθίας.

Πρόσφυγες από το Νιχωρίον(Nihor) ή στα Τούρκικα Onayenice. Απέχει 55 Km από την Κωνσταντινούπολη και από την Νέα Χαραυγη 750 Km, περίπου 11 ώρες και 20 λεπτά.

Χαρακτηριστικό των Νιχωριτών ήταν οτι οι περισσότεροι είχαν γαλανά μάτια και ότι στη Παλαιά Χαραυγή ασχολούνταν με παντοπωλεία, καφενεία, βενζινάδικα, ραφεία ,ξυλουργεία, αρτοποιεία, κα.

Ο δρόμος του ξεριζωμού

Το πρώτο μου σχολείο στα Μπεικα. Ξύλινα Δάπεδα που έτριζαν, εσωτερική ξύλινη σκάλα που οδηγούσε στο δεύτερο πάτωμα.

Μεγάλη αυλή με βρύση η οποία είχε τρεχούμενο νερό. Σε μια γειτονιά που είχε πολλά πρόβατα και ακούγαμε κουδούνια, βελάγματα και τσομπάνηδες από έξω. Η αυλή είχε λουλούδια και γύρω γύρω φράκτες από φυτά ακόμη και βότανα Μνήμες που μου έρχονται στο νου μου, γεμίζω από νοσταλγικά χρώματα της εποχής εκείνης.

Μαρτυρία της κ. Καρυπίδου Αλεξάνδρας

Γάμος του Σαββίδη Γεωργίου του
Ιωάννη και της Ελπίδας.
Κουμπάροι το ζεύγος Τριανταφυλλίδη.
Στην φωτογραφία και ο Σαββίδης
Γεώργιος του Κωνσταντίνου.
Ο γάμος πρέπει να έγινε το 1952.

Γυμνάσιο παλιάς Χαραυγής.
Μαθητές του 1963-64!!!

ΤΟ ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΣΤΗΝ ΠΑΛΑΙΑ ΧΑΡΑΥΓΗ

Το Ιδιωτικό Γυμνάσιο Νικολάου Παπαστεργίου
στην Παλαιά Χαραυγή. Έτος ίδρυσης 1962.

Έτος διακοπής λειτουργίας 1975
Είναι το μόνο κτίριο που απέμεινε από την
Παλαιά Χαραυγή

Μπορεί το κτίριο να είναι παλιό και
εγκαταλειμμένο αλλά είναι γεμάτο πλούσιες
αναμνήσεις από τα παιδικά μας χρόνια.

Από το προσωπικό αρχείο του κ. Κώστα του
Ρωμνόζογλου.

Αποκριές στη Χαραυγή

Χαραυγή - 17/10/1947
Μαθήματα Κοπτικής & Ραπτικής

Βιβλιάριο πολυτέκνων οικογένεια Μιλτιάδη και Κυριακής Μωυσιάδη, κοινότητα Αμύγδαλων 1958.

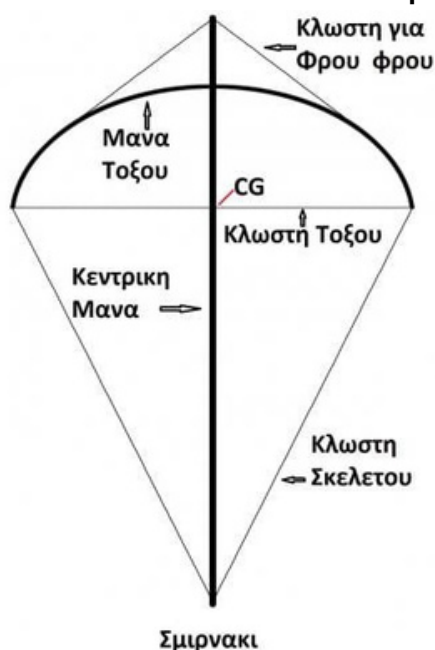
Από Αριστερά και πάνω Κωνσταντίνος, Σοφία, Αλέξανδρος, Αναστασία.

Από Αριστερά και κάτω, Δημήτρης, Καλλιόπη, Κυριακή.

ΗΘΗ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ

ΤΑ ΤΣΕΡΚΕΝΙΑ- ΧΑΡΤΑΕΤΟΙ

Τα τσερκένια δεν ήτανε σαν τα εδώ, τετράγωνα ή με πολλές γωνίες. Φαντάσου ένα καλαμένιο τόξο —μισό τσέρκι, δηλαδή— με την κόρδα και με τη σαΐτα του. Η σαΐτα του —αυτός είναι ο γιαρμάς του τσερκενιού— ήτανε μια ξύλινη βέργα. Ο γιαρμάς, λοιπόν, περίσσευε κάτω από την κόρδα, δυο φορές πιο μακρύς παρά από την κόρδα ώσαμε τη μέση του τσερκιού. Αυτό, για την ισορροπία. Ήτανε δεμένος στην κορφή του τσερκιού, το ίδιο και καταμεσής στην κόρδα. Κάτω, η μύτη του είχε μια χαρακιά. Ένας σπάγγος ξεκίναγε από την μίαν άκρη του τσερκιού, πλάι στην κόρδα, κατέβαινε, χωνότανε στη χαρακιά ή δενότανε γύρω στη μύτη, ανέβαινε από την άλλη, και ξαναδενότανε στην άλλη άκρη του τσερκιού. Το τσερκένι, λοιπόν, ήτανε ένα τόξο, που τέλειωνε κάτω μυτερό, σε σφήνα. Αυτός ήτανε ο σκελετός. Τον ντύνανε ύστερα με χαρτί, χοντρό ή πιο λιανό, ανάλογα με το μπόι του τσερκενιού. Βέβαια, το καλό τσερκένι, ήπρεπε να 'ναι καλοζυγιασμένο, να μη γέρνει ούτε από τη μια μπάντα ούτε από την άλλη. Μα, να σου πω την αμαρτία μου, εμένα μ' άρεσε να γέρνει λιγάκι από τη μια. Του κρέμαγα σκουλαρίκι από την άλλη, και σαν κορώνιζε ψηλά, καμάρωνε ίδια κοπέλα.

Αρχινούσανε την Καθαρή Δευτέρα — και συνέχεια την κάθε Κυριακή και σκόλη, ώσαμε των Βαγιών.

ΤΟ ΕΘΙΜΟ ΤΟΥ ΚΛΗΔΟΝΑ

Ο ΚΛΗΔΟΝΑΣ είναι ένα πολύ παλιό έθιμο και το συναντάμε σε πολλά μέρη της Ελλάδας.

Είναι μια λαϊκή μαντική διαδικασία, σύμφωνα με την οποία αποκαλύπτεται στις άγαμες κοπέλες η ταυτότητα του μελλοντικού τους συζύγου.

Το έθιμο πραγματοποιείται στις 23 και 24 Ιουνίου, που συμπίπτει με το θερινό ηλιοστάσιο.

Η λέξη Κλήδονας είναι αρχαία (ομηρική, Κλήδων – Κληδών που σημαίνει φήμη, αγγελία).

Η διήμερη γιορτή, παραδοσιακά, περιελάμβανε τρεις φάσεις: την προετοιμασία, όπου παραμονή του Αϊ Γιάννη, γινόταν το άναμμα της φωτιάς και το πέραςμα πάνω από αυτήν καθώς και η μεταφορά του αμίλητου νερού, την έκθεση στα άστρα, και το άνοιγμα του Κλήδονα, ανήμερα της εορτής, με τα ριζικά και στη συνέχεια η γιορτή έκλεινε με διασκέδαση για τους συμμετέχοντες.

ΤΟ ΑΜΙΛΗΤΟ ΝΕΡΟ

Την παραμονή του Αϊ Γιαννιού τα αγόρια της γειτονιάς άναβαν τρεις μεγάλες φωτιές στη σειρά, μόλις άρχιζε να σουρουπώνει. Για προσανάμματα χρησιμοποιούσαν τα Μαγιάτικα στεφάνια που έφερναν τα κορίτσια. Πάνω από τις φωτιές πηδούσανε όλοι, αγόρια, κορίτσια και παντρεμένες κρατώντας μια πέτρα πάνω από το κεφάλι τους. Λέγανε πως αν πηδήσεις τρεις φορές είναι καλό για την υγεία σου και επιπλέον φεύγουν οι ψύλλοι και οι κοριοί!

Αμέσως μετά, οι ανύπαντρες κοπέλες μαζεύονταν σε ένα από τα σπίτια του χωριού, όπου ανέθεταν σε κάποιο μέλος της συντροφιάς, συνήθως σε μια Μαρία, της οποίας και οι δύο γονείς να είναι στη ζωή, να φέρει από το πηγάδι ή την πηγή το «αμίλητο νερό». Το έλεγαν αμίλητο, γιατί κατά τη μετάβαση των κοριτσιών στη βρύση και κατά την επιστροφή, δεν έπρεπε να μιλήσουν. Επιστρέφοντας στο σπίτι όπου γινόταν ο κλήδονας, άδειαζαν το νερό σε πήλινο δοχείο στο οποίο η κάθε κοπέλα έριχνε από ένα αντικείμενο ριζικό ή σημάδι, όπως δαχτυλίδι, σκουλαρίκι, κουμπί, δαχτυλήθρα κτλ. Στη συνέχεια κάλυπταν το δοχείο με ένα πανί και το έβαζαν σε κάποιο σημείο μέσα στο σπίτι ή στο φούρνο ή το κλείδωναν με κλειδαριά. Το τοποθετούσαν στην ύπαιθρο, ή στην τaráτσα σπιτιού, ή κάτω από τριανταφυλλιά, για να τον δουν τη νύχτα τ' άστρα. Την επομένη το πρωί, τον έπαιρναν μέσα στο σπίτι πριν τον δει ο ήλιος, ώστε να μην εξουδετερωθεί η μαγική επιρροή των άστρων.

ΚΕΙΜΗΛΙΑ

Το φόρεμα είναι από την προγιαγιά μου Όλγα Μητκάνη το οποίο το φορούσε σε γιορτές(περιοχή Καρδιάς Πτολεμαΐδας) Ο Σταυρός ανήκε στον προπαππού μου Απόστολο Μητκάνη.

Οικογένεια Βαχτζεβάνου
Γεωργίου

Το ρολόι τσέπης του προπαππού μου Λεωνίδα
Πλόσκα, δώρο από τον αδερφό του από την
Αμερική δεκαετία 1950.

Οικογένεια Βαχτζεβάνου
Γεωργίου

Φανάρι, το οποίο ήταν της γιαγιάς μου. Το είχε στο σπίτι της στην Παλαιά Χαραυγή. Το χρησιμοποιούσαν για να φωτίσουν τον δρόμο τους όταν πήγαιναν στα ζώα τους τη νύχτα.

Σίδερο, το οποίο ήταν της γιαγιάς μου και το χρησιμοποιούσε στο σπίτι της στην Παλαιά Χαραυγή.

Μπακίρι, ήταν της προγιαγιάς μου, το οποίο το έφερε στην Παλαιά Χαραυγή από την Ανατολική Θράκη. Σε αυτό έβαζαν μέσα νερό για καθημερινή χρήση και την ημέρα των Θεοφανείων ο ιερέας του χωριού έβαζε αγιασμό και άγιαζε τα σπίτια.

Οικογένεια Γκόγκου Δημητρίου

**Καρφίτσα της προγιαγιάς
μου. Τη φορούσε σε
ιδιαίτερες περιστάσεις**

**Φλιτζάνια από την Ανατολική
Θράκη, τα οποία έφεραν μαζί τους
οι προπαππούδες μου στην Παλαιά
Χαραυγή**

Οικογένεια Ρωμνόζογλου
Στελίνας

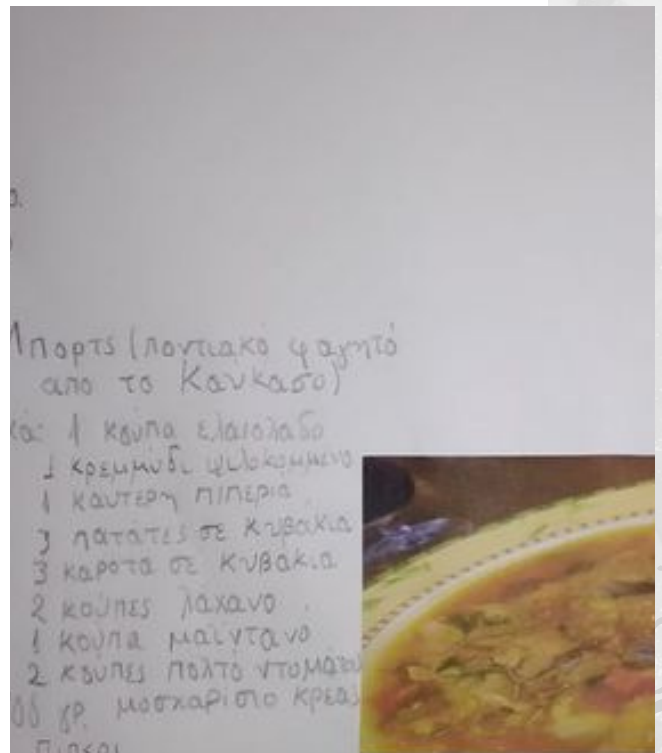
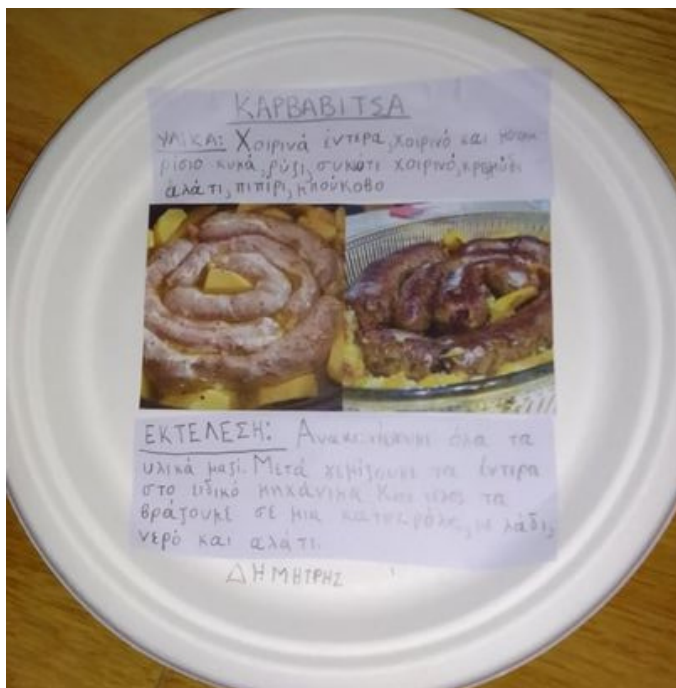
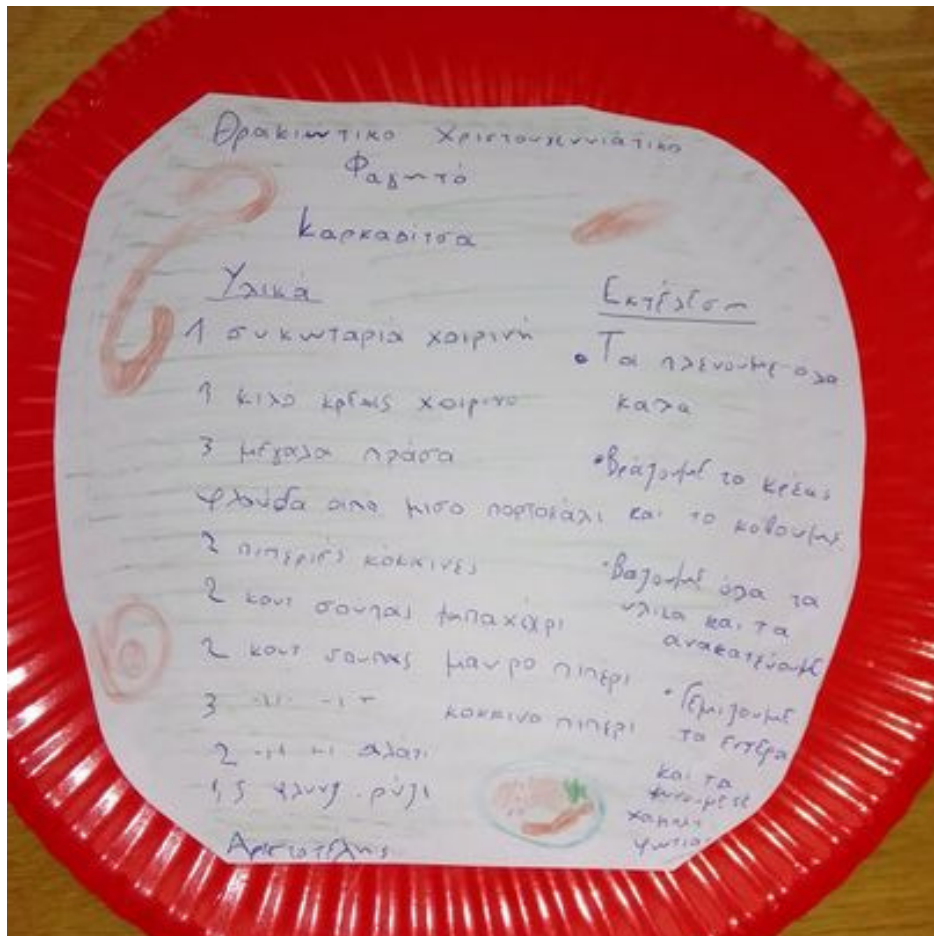

Ραδιόφωνο και Λάμπα με διακοσμητικά σχέδια από το καφενείο του παππού μου στην παλιά Χαραυγή.

Σαμοβάρι «αυτοβραστήρας». Πρόκειται για ένα μεταλλικό δοχείο που χρησιμοποιείται για να ζεσταίνει το νερό.

ΣΥΝΤΑΓΕΣ

ΓΛΥΚΟ ΚΑΤΣΑΜΑΚΙ

350 γρ. Καλαμποκάλευρο

750 γρ. μαύρη ζάχαρη

7 λίτρα νερό

100 ml γάλα

λίγο αλάτι

Κανέλα

Καρύδα

ΕΚΤΕΛΕΣΗ:

Βάζουμε το καλαμάκι να ζεσταθεί και ρίχνουμε το καλαμποκάλευρο. Ανακατεύουμε στη συνέχεια να πάρει χρώμα. Φιχνούλετ στα στα το νερό βρα και ανακατεύουμε καλά. Μετά ρίχνουμε τη ζάχαρη, με το αλάτι και ανακατεύουμε δυνατά. Είναι έτοιμο! Σερβίρουμε με κανέλα και καρύδα!

Ιωάννης Τσίπας

Μαύρα ζαχάρα με τα φασόλια
(παντιακό φαγητό από την Άνω
Λοντίδα Ματσούκας)

Υλικά: Κοκκίνα φασόλια
Μικρή αποξηραμένη κοκκίνα
καυτερή πιπεριά
Μαύρα ζαχάρα
Καλαμποκίστο αλεύρι
Κοκκίνο πιπέρι, αλάτι

ΘΥΡΑΒΙΚΕΣ ΠΟΝΤΙΑΚΕΣ ΣΥΝΤΑΧΕΣ

Θυρία (ποντιακό φαγητό από την Τραπεζούντα)

- 350gr γάλακτι αγελαδινό
 - 1 φλιτζάνι γάλα
 - 1 αυγό
 - 2 φακίτσες μπέκεν παουντέρ
 - λίγο αλάτι
 - Μισό φλιτζάνι λάδι
 - 6-7 κουτάλια σόδα παρέ
 - 6-7 κουτάλια τάλανη
- το γλυκίσμα προστίθεται ως σε γάλακτι, βαπτίζεται και κούτερ σε γιούρτι).

Μαύρα Λαχανά με τα υαγ
 (ποντιακό φαγητό από την Α
 Ποντίλα Ματσούκα)

Υλικά: Κοκκίνα φαγόλιθα
 Μικρά αλόφρακτα κό
 ΚΑΥΤΕΡΑ ΠΥΡΡΙΕΣ
 Μαύρα λαχανά
 Κολομηλοκίστο αλά

Tsigaridis

Το παχύ μέρος του χοιρινού το
 κόβει σε μικρά κομμάτια, το βράζει
 και αφήνει μέχρι να ρυθιστοποιηθεί και
 αφαιρούσαν συνήθως το λιπώδες λίπος
 στον σιρόφι να μείνουν στον π
 ο των κοφταλιού πάνω μικρά ροδό
 σκλίνα καυματοκία που τα σκουλά

Η ΦΤΩΧΗ ΓΥΝΑΙΚΑ- Παραμύθι από τη Θράκη

Σε ένα χωριό, στη Θράκη, ζούσε μια φτωχή γυναίκα που είχε τρία παιδιά. Πήγαινε κάθε μέρα στο σπίτι ενός πλούσιου και δούλευε εκεί σαν υπηρέτρια. Όταν έτρωγε αυτή η πλούσια οικογένεια, μετά η γυναίκα μάζευε το τραπέζι και κρατούσε τα ψίχουλα, δεν τα πετούσε και τα πήγαινε στα παιδιά της να τα φάνε. Τα παιδάκια της, έτρωγαν τα ψίχουλα και ήταν πάντα χαρούμενα και ευτυχισμένα. Αντίθετα, τα παιδιά της πλούσιας οικογένειας γκρίνιαζαν πάντα και ποτέ δεν ήταν ευχαριστημένα με τίποτα. Ο πλούσιος το παρατήρησε αυτό και το ζήλεψε. Μια μέρα δεν την άφησε να πάρει άλλα ψίχουλα και την έστειλε στο σπίτι της με άδεια χέρια. Αυτό έγινε για αρκετές ημέρες συνεχόμενα. Τα παιδιά της φτωχής γυναίκας έκλαιγαν γιατί πεινούσαν. Η μαμά τους στο τέλος, μετά από μια εβδομάδα δεν άντεξε να γυρίσει στο σπίτι χωρίς έστω τα λιγοστά ψίχουλα που συνήθιζε να φέρνει. Για αυτό καταλυπημένη και πολύ απογοητευμένη, πήρε μια ξεραμένη κοπριά από το δρόμο και τη σκέπασε σε ένα σκεύος στο τζάκι. Τα παιδιά της κοιμόταν και ήταν μόνη μπροστά στη φωτιά. Κόντευε να τη πάρει ο ύπνος από τη κούραση και από τη στεναχώρια. Τότε ένας χτύπος ακούστηκε στην πόρτα. Σηκώθηκε και πήγε να ανοίξει παραξενεμένη. Ήταν ένας παππούλης, ήταν ο Χριστός. Η γυναίκα άνοιξε τη πόρτα και ο παππούς είπε : πήγαινε στο τζάκι να δείς τι έγινε η κοπριά. Μα παππούλη κοπριά είναι πως να γίνει ψωμί τόσο γρήγορα; Πήγαινε να δεις. Η γυναίκα πήγε και τι να δει. Ένα ψωμί όσο το μισό χέρι ενός μεγάλου ανθρώπου. Τα απιδιά ξύπνησαν και έφαγαν το ψωμί. Όταν πέθανε η οικογένεια του πλούσιου και της υπηρέτριας, το τραπέζι του πλούσιου ήταν ξερό, δεν είχε τίποτα. Ενώ της υπηρέτριας απ' όλα.

ΓΙΑΤΡΟΣΟΦΙΑ

Για τις πληγές: Έσβηναν με ξύδι καμένο λάδι και έριχναν μέσα μερικά νεογέννητα ποντικάκια. Όλα αυτά αφού τα έβαζαν μέσα σ' ένα μπουκάλι, τα κρεμούσαν στον ήλιο. Από αυτό το ποντικόλαδο έβαζαν στην πληγή.

Για πρηξίματα: Έβαζαν πάνω στο πρήξιμο ζεστή κοπριά από το βόδι ή την αγελάδα.

Για το αίμα που έτρεχε από την μύτη: Για να σταματήσουν το αίμα που έτρεχε από την μύτη, ρουφούσαν νερό στην μύτη και ξέπλυναν, έβρεχαν την κορυφή της κεφαλής και τραβούσαν τα μαλλιά.

Για βήχα και πονόλεμο: Έβραζαν λιναρόσπορο και φλαμούρι και το έπιναν.

Για το έκζεμα: Με ρεντέ έτριβαν ρίζα πικραγγουριάς και το βράδυ την έβαζαν πάνω στο έκζεμα. Το έκαναν μερικά βράδια για να θεραπευθούν.

ΟΙ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΕΣ ΦΟΡΕΣΙΕΣ

Φοτιά : Είδος ποδιάς από τετράγωνο ύφασμα βαμβακερό ή μεταξωτό με πλατιές ραβδώσεις κάθετες ή οριζόντιες. Φοριόταν στη μέση, πάνω από τη ζιπούνα και το λαχώρ' και δενόταν πίσω από τα δύο πάνω άκρα.

Ζιπουνα από την περιοχή της Τραπεζούντας.
Πρόκειται για μακρύ ευρύχωρο ριχτό φόρεμα
με φαρδιά μανίκια, που άρχιζε από τους ώμους
και κατέβαινε ως τους αστραγάλους.

Ζιπούνα από την περιοχή της Ματσούκας

Σπάλερ, φοριεται μέσα από την ζιπούνα. Πρόκειται για επιστήθιο ένδυμα από μονόχρωμο μεταξωτό ύφασμα.

Καμίσ ή Υποκάμισο σε μπεζ ή άσπρο κυρίως χρώμα αλλά και σε ρίγα και πτι-καρό, σε διάφορες αποχρώσεις με όρθιο ή κλασικό γιακά και μανίκια σε ίσια γραμμή.

Λαχόρ, δένεται γύρω
από την ζιπούνα.

Μαντήλες και
η τάπλα
(κάλυμμα της
κεφαλής των
γυναικών).

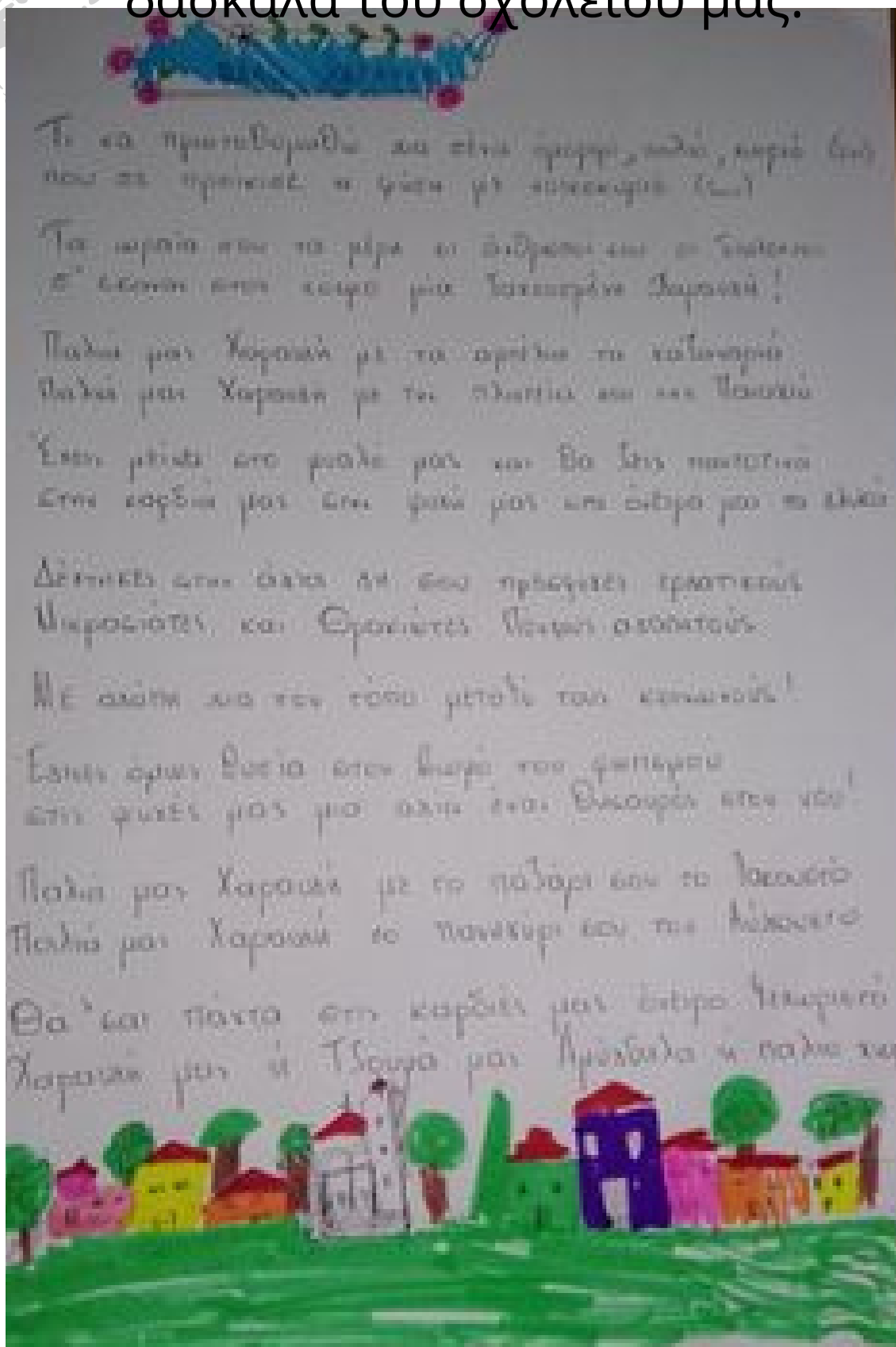

Γυναικείο κόσμημα

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΣΑΒΒΙΔΗ ΓΕΩΡΓΙΟΥ

ΠΑΛΑΙΑ ΧΑΡΑΥΓΗ-Τραγούδι το οποίο γράφτηκε από κάτοικο της Παλιάς Χαραυγής, η οποία είναι και δασκάλα του σχολείου μας.

Το τραγούδι στον παρακάτω σύνδεσμο:
<https://www.youtube.com/watch?v=NjEZRwjdkuw>

ΟΙ ΧΟΡΟΙ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ

Στη Θράκη ο χορός είναι συνυφασμένος με τη ζωή και τις καθημερινές συνήθειες των κατοίκων της. Οι γιορτές και τα πανηγύρια περισσότερο για τους κατοίκους της υπαίθρου αλλά και για τους κατοίκους των αστικών κέντρων, ήταν και είναι τρόπος ζωής, ήταν και είναι μορφή επικοινωνίας, ήταν και είναι μορφή διασκέδασης. Οι σχέσεις γίνονται πιο ανθρώπινες και πιο ζεστές, αφού πιασμένοι χέρι με χέρι χόρευαν και τραγουδούσαν. Ο χορός για τους Θρακιώτες είναι αστείρευτη πηγή άντλησης δύναμης και κουράγιου. Δεν είναι τυχαίο πως και μέχρι σήμερα οι απανταχού ευρισκόμενοι Θρακιώτες είναι σε θέση να θυμηθούν, να τραγουδήσουν και να χορέψουν τους δικούς τους παραδοσιακούς χορούς, αυτούς που χορεύανε οι πρόγονοι τους στις προγονικές εστίες, Ανατολική, Βόρεια Θράκη και Δυτική Θράκη.

Ζωναράδικος

Μικτός κυκλικός χορός που χορεύεται σε όλες τις περιοχές της Θράκης με διαφορετικούς τρόπους κατά περιοχή. Η λαβή των χεριών γίνεται κύρια από τα ζωνάρια, όπου οφείλεται και το όνομά του χορού, με τους άντρες στην αρχή και τις γυναίκες να ακολουθούν, ενώ φροντίζουν παράλληλα ο τελευταίος άντρας να έχει συγγενική σχέση με την πρώτη γυναίκα που πιάνεται (Δυτική Θράκη).

(Σχετικό βίντεο του χορού από τις πρόβες των παιδιών)

ΠΟΔΑΡΑΚΙ-(Βόρεια Θράκη)

Κυκλικός χορός προσφύγων
Ανατολικορωμιωτών που
συναντάται και με την ονομασία
Καριώτικος λόγω καταγωγής. Ποδαράκι
λέγεται επειδή χτυπάει το πόδι στο
έδαφος χαρακτηριστικά. Το Ποδαράκι
χορεύεται με υπόκρουση ντενεκέ και
με φλογέρα. Είναι μικτός χορός, πάει
προς τα δεξιά. Χορεύεται σε γλέντια και
σε πανηγύρια και ειδικότερα στη
γιορτή της "μαμής" την επομένη του
Αη-Γιαννιού.

(Σχετικό βίντεο του χορού από τις πρόβες των
παιδιών).

Συρτός συγκαθιστός- Ανατολική Θράκη

Είναι από τους πιο αγαπητούς και χορεύεται σε όλες τις εορταστικές και λατρευτικές εκδηλώσεις (γάμους-πανηγύρια-γλέντια) χορεύεται τόσο κυκλικά όσο και αντικρυστά με ελεύθερες κινήσεις. Οφείλει το όνομα του στο ότι το βήμα του χορευτή ημικάθεται μια στο δεξί και μια στο αριστερό πόδι.

(Σχετικό βίντεο του χορού από τις πρόβες των παιδιών).

Μπαϊντούσκα

Χορεύεται τόσο από Καβακλιώτες πρόσφυγες όσο και από Ανατολικοθρακιώτες με διαφορές τόσο στα βήματα όσο και στις κινήσεις των χεριών. Κατά μία εκδοχή η ονομασία του χορού οφείλεται στη σύνθετη λέξη «Μπάι και Ντούσκο» που σημαίνει αριστερά και ίσια, ενώ άλλη εκδοχή στην τουρκική λέξη «Παιτάκ» που σημαίνει άνθρωπος που κουτσαίνει, γι αυτό ο χορός εκφωνείται πολλές φορές και σαν Κουτσός.

(Σχετικό βίντεο του χορού από τις πρόβες των παιδιών).

Γίκνα

Γαμήλιος χορός κι αυτός από την Καρωτη του Έβρου. Κνά είναι η πορτοκαλί μπογιά που χρησιμοποιούν οι γυναίκες για να βάψουν τα νύχια τους. Στην Ανατολική Θράκη η μπογιά αυτή λέγεται «κινά» και σαν πρώτη ύλη χρησιμοποιείται το ορυκτό κιννάβαρις. Υπάρχει λοιπόν η συνήθεια την παραμονή του γάμου τα ελεύθερα κορίτσια να βάψουν τα δάχτυλα και τα μαλλιά τους και μετά από τη βαφή να χορεύουν το χορό Γίκνα.

Ο πρωτοχορευτής κρατάει στα χέρια του ένα πήλινο πιάτο με τρία κεριά αναμμένα. Πρώτα ρίχνει ο ίδιος χρήματα και στη συνέχεια περιφέρεται στους παριστάμενους, οι οποίοι πρέπει να ρίξουν κι εκείνοι χρήματα για να «ασημώσουν» τη νύφη όπως λένε.

Θεωρείται καλύτερος χορευτής εκείνος που κατόρθωνε να χορέψει κάνοντας όλο αυτό το γύρο χωρίς να σβήσουν τα κεριά. Γι αυτό το χορό ο Ιωάννης Γουρίδης γράφει «Το Σάββατο του γάμου όταν σκοτείνιαζε χόρευαν τη Γίκνα. Τη Γίκνα την έβαζαν μέσα σε μια κούπα. Στην κούπα αυτή έβαζαν και κουλούρα πάνω στην οποία στερέωναν τρία άσπρα κεριά αναμμένα. Τη γίκνα τη χόρευε πρώτη η νύφη, ενώ στο σπίτι του γαμπρού ο γαμπρός. Μετά όποιος ήθελε να χορέψει έβαζε μέσα στην κούπα χρήματα και την έπαιρνε και χόρευε.»